

[Paabøl.]

som også den højtærede minister nævnedes — beskæftiger sig med byggeriet til den mindst bemidlede del af befolkningen. Det gik vi også med til fra vor side under første behandling af boligloven, vi ville være med til en udvidelse af byggeriet for den mindst bemidlede del af befolkningen til 2 000 lejligheder. Dette kunne man tænke sig ville være en opgave for de sociale boligselskaber. Endvidere måske de 1 500 lejligheder, der skal opføres som erstatningsboliger i anledning af saneringen. Det giver i alt 3 500 lejligheder.

Vi har intet imod det sociale byggeri, når det løser egentlig sociale opgaver. Det afgørende for os er dette, at hvor der konkurreres om de samme lejergupper, må det private byggeri ligestilles med det sociale, ellers får vi aldrig nogen sinde den vældige støtte afviklet. Det sociale byggeri har i dag så store fordele, at det formentlig betyder en 500-600 kr. for en almindelig 3 værelses lejlighed, som det private byggeri skal have mere for nøjagtigt samme lejlighed.

Men lad det nu være, hvad det være vil. Det er rigtigt, at det ikke er en almindelig drøftelse af boligspørgsmålene, vi skal have her. Jeg vil dog indskyde den korte bemærkning, at den forklaring, man altid har på, at det sociale byggeri skal have en særstilling, nemlig at dette byggeri skulle kunne blive selvfinansierende, idet afdragene skulle indgå i en byggefond til finansiering af fremtidens byggeri, har vist sig at være en ren luftboble. Vi har fået det undersøgt i boligudvalget, og det har vist sig, at der i byggefonden er indgået 61 mill. kr. i afdrag i de 20 år, det sociale boligbyggeri har bestået, og deraf er kun 9 mill. kr. til disposition for fremtidigt byggeri. Forklaringen er, at forsynets øje jo ikke våger mere over socialt byggeri end over andre former for byggeri. Sociale bygninger forældes og slides ligesom andre bygninger, og derfor må man regne med, at en hel del af det, der går ind i afdrag, skal bruges til fornyelser og tekniske forbedringer.

Men det er i virkeligheden også interessant at se, alene hvor meget de sociale boligselskabers fritagelse for at betale indkomstskat betyder. Det betyder nemlig efter den

undersøgelse, vi har fået foretaget til vort forslag om afskrivning i boligbyggeriet, 7-8 mill. kr., altså et beløb nogenlunde svarende til det, der er til disposition i byggefonden til fremtidigt byggeri. Der er altså ingen realiteter i hele denne sag, det er „kønen med æggene“.

Jeg skal ikke komme ind på enkeltheder i det, vi i øvrigt har drøftet, idet vi jo nu har fået en udførlig redegørelse. Den er jeg ikke i stand til nærmere at kontrollere; og det går jeg også ud fra er overflødig. Jeg skal heller ikke gå ind i en debat derom af den grund, at jeg ikke har haft mulighed for at foretage undersøgelser på disse punkter. Men jeg tror ikke, det er tilstrækkeligt, at man nu slår sig til tåls med, at nu er den mistillid og den uro, som findes i befolkningen, spredt og alting såre godt igen. Jeg tror, man må videre. Jeg tror, det er afgørende nødvendigt, at man foretager en dyberegående undersøgelse, graver et spadestik dybere, således at man kommer til bunds i en hel masse mærkelige forhold ved de sociale boligselskaber.

Det er et ganske uoverskueligt æskesy-stem, man finder inden for de sociale boligselskaber. Der er Fællesorganisationen for almennyttigt Boligbyggeri, der betaler 40 kr. pr. lejlighed til dette, og den går igen op i Det kooperative Fællesforbund. Jeg ved ikke, om det også havner under Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, men i hvert tilfælde er der nøje forbindelse med kooperationen. Man ser jo også brugsforeninger dukke op i de fleste af de større komplekser, som de sociale boligselskaber bygger. I min barndom læste jeg en lille pjece af Borgbjerg om det socialistiske Danmark; han definerede det således: de samvirkende produktions- og forbrugsforeningers Danmark. Jeg siger: fri os vel fra det.

Nu vil man altså fortsætte med 9 000 lejligheder i det sociale byggeri i de kommende tre år, nogenlunde svarende til de foregående år. Det er i virkeligheden et forsøg på socialisering af boligområdet. Det er både meningsløst og urimeligt, og vi vil bekæmpe det. Det er en fuldstændig lotterichance for folk, om de kan flytte ind i et socialt boligbyggeri eller må give 500-600 kroner mere i det private byggeri. Man kan ikke få privat byggeri i gang i